

ԿՈՉԵՐԳ ԱՌ ՇՈԳԻՆ ՓՐՈՎԱՆՍԻ

Հոգի՛ իմ երկրիս,

Դու՛ն որ ակընյայտ կը հառազայթես
Իր պատմութեա՛ն մէջ ու լեզուին,
Դու՛ն որ, գերման, փիքարտացի ու պուռկօյնցի երբ պառոններն
Թուլուզն ու Պոքէրն կը պաշարէին,
Ամէն կողմէ՛ ընդդէմ այն սեւ հեծեալներուն՝
Բոցավառեցիր
Մարսիլիոյ արդամարդիկն եւ որդիներն Ալինեոնի:

Դու՛ն որ մեծութեամբ յիշատակներու
Յոյսը մեր մէջ կը փրկես,
Որ երիտասարդ մեր սերունդին մէջ, աւելի աղուոր եւ աւելի տաք,
Հակառակ մահուան ու դիւթաղին,
Կը վերընծիւղես արիւնն հայրերուն,
Որ ներշնչելով մեր թրուպատուրնե՛րը քաղցրագեղեղ,
Միտապոյին ձա՛յնը միսթրալի պէս կը գոռացընես:

Վասըն՝ զի ի գուր դարերու ալիքն
Ու փոթորիկներն, սարսափներն անոնց՝
Ժողովուրդնե՛րը կը խառնեն իրարու
Ու սահմաննե՛րը կը ջնջեն,
Հոգը մայրենի, բնութիւնը, մի՛շտ
Կը սնուցանէ իր զաւակներն
Միեւնոյն կաթով, անոր ստիկնքն ամուր՝
Պիտի իւղը նուրբ տալ միշտ ձիթենւոյն:

Հոգի՛ վերածնող յաւիտենապէս,
Հոգի կենսախայտ ու զըւարթ ու խրոխտ,
Որ Ռօնին եւ իր հովուն ժրխորին մէջ կը վըրընջես,
Հոգի՛ արեւոտ ծովախորշերուն
Եւ դաշնակութեամբ լի անտառներուն,
Ո՛վ հայրենիքին հոգի երկիւղած,
Կը կոչե՛մ ըզրեզ, իմ փրովանսական քերթուածներուս մէջ
Եկո՛ւր մարմնացի՛ր...

★ ★ ★

ԳԵՂՈՆ ՔԱՅԱԼԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂՄԵՐՈՒՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ

Հիմայ յտա՛կ է, մենք հիմայ որոշ գիտենք
Խ՝Աստուած ամէն բան բարիքի մ'համար կ'ընէ.
Մենք Փրովանացիք, բո'ց միավառ,
Մեծ Ֆրանսային կը պատկանինք, անկեղծօրէն,
Քաթալանցիք, դուք ալ՝ յօժար՝
Մաս կը կազմէք Սպանիային վեհօգի:

Զի վերջապէս պէտք է առուն ծովը թափի,
Քարը՝ շեղջին մէջ քարերու.
Օրհնասարի նենգ պաղերէն՝
Շեղջուած ցորենն աւելի լաւ կը պահպանուի,
Եւ ապահով նաւարկելու համար, նաւերը փոքրիկ,
Երբ սեւ է ջուրն եւ օդը մութ,
Պէտք է խումբով նաւարկեն:

Զի լաւ է շա՛տ ըլլալ թըւով, գեղեցիկ է
Ըլլալ զաւակ Ֆրանսայի
Եւ երբ խօսիս՝ տեսնել՝ վրայէն ազգերուն՝
Եւ արեւէ արեւ՝ ոգին վերածնութեան որ կ'անցնի,
Եւ Աստուծոյ ձե՛ռքը որ կը շողայ
Սուրբերինոյէն մինչ Սեպասթովոր:

Բայց մըրըրկի օրերն անգամ մ'որ անցնին,
Երբ ղեկավարը ղեկին վրայ սկըսի երգել,
Երբ հարթացած է ծովն ալ եւս,
Իրեն աստղին հետեւելու եւ կամ ուռկան ձգելու համար,
Իւրաքանչիւր նաւ դէս ու դէն կը ցրուի
Ըստ իր քրմայքին:

Այսպէս ահա կը հասնի ժամն ուր անձնիւր ազգ
Իր բաժինէն գոհ եւ ազատ կեդքումէ,
Պիտ՝ իր հասկերն ցըցէ ինչպէս զարի մ'աղուոր,
Ուր թռչուններն ու թիթեռներն ու ծաղիկներն
Իրենց երգերն ու գոյները կրնան խառնել,
Առանց զժառութեան ու պարտաւանքի:

... Ու մենք տեսնենք պիտի է՛ն փոքրը քաղաքին խակ վըրայ՝
Արդարութիւնը հինաւուրց որ կ'իջնէ, ո՛վ երջանկութիւն,

Ու միայն սէ՛րը որ ցեղերը կը զօղէ.
 'Ի եթէ երբեք բռնաւորի մագիլ մը սեւ երեւայ,
 Բոլոր ցեղերն պիտի ցատկեն՝
 Վանել թռչունը գիշակեր:

Այն ժամանակ՝ մենք Փրովանցի՛քըս՝ դափերով,
 Որ պիտի թունդ հանեն նաւակն ու նաւագներն,
 Պիտի գանք ձեր մրցանքներուն.
 Մերին որթերն Ալիքանթի այգիներէն պիտի առնենք,
 Ու ցլարշաւներ երբ սարքէք,
 Պիտի բերենք ձեզի ցուեր Քամարկի:

Այն ատեն, ո՛վ Քաթալաններ, եղբայրական ձիթենիով
 Զեր հակառակներն ու ձեր նաւերը պսակած՝
 Մայիս ամսուն պիտի գաք մեզ տեսնելու,
 Եւ միասին սիրոյ, հունձքի, գինիի վրայ պիտի խօսինք,
 Ու մենք երգենք պիտի երգերը մերին
 Ու մեր պապերը միասին պիտի յիշենք:

Ալպեաններէն Պիրենեանները, ձե՛ռք ձեռքի,
 Ո՛վ քերթողներ, վերականգնենք ուրեմն հին ոտման լեզուն,
 Ան է նըշանն ընտանեկան,
 Ան սուրբ խորհուրդն որ զաւակները պապերուն կը միացնէ
 Ու մարդն հողին. ան է թելը
 Որ կը պահէ բոյնը ծառին հետ կապուած:

Աներկեւան պահպանողներ մերին քնքուշ բարբառին,
 Արծաթի պէս յստակ, մաքուր եւ անխարդախ պահենք զայն,
 Զի ժողովուրդ մը բովանդակ անով ծարաւն իր կ'անցընէ.
 Զի ժողովուրդ մ'երբ երկրամած կ'իյնայ ստրուկ,
 Եթէ իր լեզուն պահպանէ, ուրեմն ունի բանալին
 Որ կապանքէն զինք կ'ազատէ:

✱ ✱ ✱

ԳԵՂՈՆ ԱՌԻ ԼԱՏԻՆ ՑԵՂ

Ոտքի՛ ելիր, Լատին ցեղ,
 Շուրջառին տակ արեւուն.
 Խաղողը թուխ հնձանին մէջը կ'եռայ,
 Եւ Աստուծոյ գինին անա պիտի ժայթքի:

Յրուած մազերըդ Թափորի
 Նըւիրական շունչերուն,
 Դուն լուսաւոր այն ցեղն ես որ
 Կ'ապրի խանդով, հրճուանքով,
 Դուն այն ցեղն ես առաքեալի հոգիով՝
 Որ զանգակները կը հօճէ,
 Դուն փողն ես որ կը հռչակէ,
 Դուն ձեռքն որ սե'րմը կ'արծակէ.
 Ոտքի՛ ելիր... եւայլն:

Քու մայր-լեզուդ, այդ զեար մեծ
 Որ եօթ ճիւղով կը հոսի
 Եւ սէր ու լոյս կը սփռէ,
 Զերթ արծազանգ մ'Արքայութեան,
 Լեզուդ ոսկի, ռոման աղջիկ
 Արքայ-Ազգին, այն երգն է զոր
 Պիտի կըրեն միշտ շրթունքնե'րը մարդկային
 Յորքան Բանին ուժը մընայ կենդանի:
 Ոտքի՛ ելիր... եւայլն:

Արդարութեան համար հասած է ամէն կողմ
 Քուկին արիւնդ ազնւազարմ.
 Հեռուն գացած են նաւորդներդ
 Գտնել աշխարհ մ'անծանօթ.
 Մըտածումիդ տըրտփումովն
 Հարիւր անգամ թագաւորներդ ես փշրած...
 Ա՛խ, ո՞վ, եթէ պառակտումներդ չըլլային,
 Կընար քեզի գերիշխել:
 Ոտքի՛ ելիր... եւայլն:

Վառելով ջահդ աստղերուն
 Կայծերէն,
 Մարմարին վրայ ու կրտաւին
 Դրոշմած ես դուն գեղեցկութի'ւնը գերագոյն.
 Դուն հայրենիքն ես արուեստին աստուածային,
 Ամէն շընորհ քենէ կ'ըրխի,
 Դուն աղբի'ւրն ես ցնծութեան,
 Կտրիցութի'ւնն յաւերժական:
 Ոտքի՛ ելիր... եւայլն:

Քու կիներուդ պատկերներովը մաքուր
 Պանթէոններն են լեցուած,
 Յաղթանակներդ կամ արցունքներդ
 Ամէն սիրտ թունդ են հանած.

Երբ դուն ծաղկիս՝ երկիրն ամբողջ կը ծաղկի.
Ամէն մարդ քու խենթութիւնովդ կը խենթենայ.
Եւ երբ քու փառքըդ խաւարի,
Բոլոր աշխարհ սուգ կը հագնի:
Ոտքի՛ ելիր... եւայլն:

Քու ծովդ յստակ, քու ծովդդ ջինջ,
Ուր ճեփ-ճերմակ կը փայլին ա՛յնքան նաւեր,
Ոտքերուդ տակ կը խոպոպէ իր ասպարէ՛զը կակուղ՝
Ցոլացնելով իր մէջ կապոյտն երկնքին.
Աստուած ինքն իսկ իր շողշողմանը ծոցէն
Հոսեց այս ծո՛ւր միշտ ժպտուն,
Իբրեւ գօտին լուսափառ
Որ պէտք է թուի ժողովուրդներդ կապէ:
Ոտքի՛ ելիր... եւայլն:

Ափունքներուդ վրայ արեւոտ՝ կը բուսնի
Զիթենին, ծա՛ռ խաղաղութեան,
Եւ քու դաշտերդ կը պանծան
Որթատունկո՛ւր փարթամ:
Ո՛վ Լատին ցեղ, յիշելով
Քուկին անցեալդ մշտաշող,
Դէպ ի Յոյսը ելի՛ր կանգնէ՛ ու նաչին տակ
Եղբայրացի՛ր:

ՖԵԵՏԵՐԻՔ ՄԻՍԹՐԱՆ